

doplňovacího nařízení k němu ze dne 21. července 1921, čís. 237 sb. z. a n., při řeči o centrokooperativu dokonce o nákupu, ač jde o dodávku státem uloženou (nucenou). Že tak na to nazíráti dlužno, podává se jak z věci samé, tak z ustanovení zákona. Neboť oč jde? O přesunutí daně z obratu, která se přece ukládá zrovna tak při dodávce nucené jako dobrovolné, a přesunutí dovoleno zrovna tak tam jako tu, i není proto pražádné příčiny, by nakládáno bylo případem nucené dodávky jinak než případem dodávky dobrovolné. Tak již zákon čís. 658/1919 stanovil v Šu 1 (1), že dani podrobeny jsou »úplatné převody (dodávky)« statků, jež se dějí k splnění smlouvy zcizovací a obchodu komisionářských, a v odstavci druhém, že nezáleží na tom, zda děje se dodávka dobrovolně či na základě zákonného nařízení, a to v podstatě, ač co do odstavce prvního zkráceně, opakuje i nyní platný zákon čís. 321/1921 v Šu 1 (1 a 2). Z toho plyne, že záleží jen na úplatném převodu (dodávce), jenž tu přece jest jak v případě dobrovolného, tak i v případě nuceného převodu (výkupu), dále, že i nucený prodej, o němž mluví odstavec druhý, spadá nutně pod pojem smlouvy zcizovací, o níž mluví odstavec první. Dále skutečně a dusledně § 12 ani starého ani nového zákona, mluvě o přesunutí daně, o něž právě jde, nerozeznává mezi nuceným a dobrovolným převodem, oba jsou kryty v jeho výrazu »osoba, mající nárok na dodávku«, na niž právě přesunutí jde, neboť nárok je stejný, ať se zakládá na zákonu nebo na smlouvě, ba právě proto, že zákon myslel vědomě i na prodeje nucené, užil schválně výrazu tohoto místo obvyklého »kupitel«. Proto v třetí větě Šu 12 zákona čís. 321/1921 nespočívá těžisko předpisu na výrazu »smluvená« dodávka, nýbrž v době, o kterou se tam jedná, zda vyjednání dodávky spadá do doby před platností zákona [§ 49 (1)], t. j. před 1. říjen 1921 a provedení její teprv do platnosti jeho, či obě, jak vyjednávání tak provedení, do onoho prvního období, kdežto v první větě téhož Šu předpokládá se, že obě, jak vyjednávání, tak provedení, spadá již do období platnosti zákona. A tyto rozdíly spočívají právě v tom, že dřívější zákon čís. 658/1919 sice v Šu 12 dopouštěl přesunutí daně, ale jen tak, že se zakalkulovala přímo do ceny, aby, jak motivy dí, odium nepadalo na stát, nesměla se však účtovat zvlášť, vedle ceny, a tak ovšem to k přesunutí nedošlo tak snadno, jako nyní. Zákon chce, by, nebyla-li přesunuta daň ještě za starého zákona, to při tom zustalo, setrváváje tak na zásadě, že zákony nepusobí zpět (§ 5 obč. zák.).

Čís. 2698.

I j i n a k é nastoupení vojenské služby nežli za mobilisace jest důležitým důvodem ve smyslu Šu 1154 b) obč. zák.

(Rozh. ze dne 5. června 1923, Rv II 370/23.)

Žalující dělník domáhal se na zaměstnavateli dle Šu 1154 b) obč. zák. týdenní mzdy, ježto musel nastoupiti vojenské cvičení. *P r o c e s n í*

soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud jí vyhověl. Důvody: Dle §u 1154 b) obč. zák. v doslovu, jehož se mu dostalo zákonem ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 sb. z. a n., přísluší zaměstnanci po čtrnáctidenním zaměstnání nárok na mzdu nejvýše týdenní i tenkrát, když z důležité příčiny, týkající se jeho osoby, nemohl vykonávat práci nebo službu, pokud si to nepřivodil úmyslně nebo hrubou nedbalostí. Odvolací soud je právního názoru, že povolání žalobce na vojenské cvičení je důležitou příčinou, týkající se žalobcovy osoby, to tím více, když v motivech k §u 1154 b) obč. zák. jest konání vojenské povinnosti jako důležitý důvod zvlášť uvedeno a v tom směru zákonem ze dne 1. dubna 1921, čís. 155 sb. z. a n. nebyla způsobena změna. Že povolání k vojenskému cvičení sluší počítati k důvodům, v §u 1154 obč. zák. uvedeným, plyne také z toho, že dle §u 8 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1916, čís. 20 ř. zák., a dle §u 11 zákona o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. z důvodu toho jest za jistých podmínek zaměstnavatel zavázán odškodniti obchodního pomocníka (statkového úředníka). Tomu není nijak na závalu ustanovení §u 2 nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 209 sb. z. a n., dle kterého zaměstnanci za dobu, po kterou pro vojenskou službu nemůže služební povinnosti vykonávat, nepřísluší plat, není-li právními předpisy nebo smlouvou stanoveno jinak, neboť právními předpisy, kterým narukovaným je zajištěn plat, sluší rozuměti také předpis §u 1154 b) obč. zák. Okolnost, že povolání na vojenské cvičení není událostí nepředvídanou a že žalobce jako voják dříve činně slouživší věděl o tom, že na cvičení bude museti rukovati, je pro rozhodnutí tohoto sporu bez významu. Poněvadž jediná námitka, kterou žalovaná činila, že povolání na vojenské cvičení není důležitou příčinou ve smyslu §u 1154 obč. zák., je neodůvodněnou, a není popřeno, že tu jsou ostatní předpoklady §u 1154 b) obč. zák., dlužno uznati, že žalobcův nárok vůči žalované jest dle zákona opodstatněn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pravda sice, že plenární usnesení nejvyššího soudu ze dne 26. září 1922, č. pres. 504/22 uveřejněné pod čís. 1861 sbírky mluví jen o případě mobilisace, avšak to jen proto, že právě jen ten případ byl předložen k rozhodnutí. Nicméně i při tom zní tak, že nijak nevylučuje ostatních případů nastoupení vojenské služby, neboť praví výslovně, že důležitou příčinou dle §u 1154 lit. b) obč. zák. jest »též« povolání zaměstnance k činné vojenské službě za mobilisace. A skutečně také není pražádné příčiny nakládati s případy jiného nastoupení vojenské služby jinak, neboť všechny jsou kryty stejně zněním zákona, t. j. pojmem důležité příčiny, týkající se osoby zaměstnancovy, pro kterou nemohl vykonávat práci nebo službu, a také důvod zákonodárný, který mluví pro dobrodiní zaměstnancovo v případě mobilisace, mluví pro ně stejně i v případě každého jiného nastoupení vojenské služby, takže není pražádné příčiny k rozeznávání.